

Vanhusneuvosto 16.05.2024 § 34

§ 34

Vuoden 2025 järjestöavustusten valmistelun tilannekatsaus

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hietala Kalle

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto päättää antaa lausunnon Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnalle annettavasta ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2025 alueen väestön hyvinvointia ja terveyttä edistävän järjestötoiminnan tukemiseksi.

Käsittely

Projektipäällikkö Björkstén poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.10.

Käsittelyn aikana vanhusneuvosto nosti esille seuraavia huomioita:

- arviointikriteerit eivät kannusta täysin vapaaehtois pohjalta toimivien yhdistysten hakevan avustuksia
- avustuskriteereistä ristiriitaista on vaatimus toiminnan maksuttomuudesta, vaikka yhdistysten normaaliin toimintaa kuuluu varainkeruu esimerkiksi jäsenmaksuin
- tullaanko kuulemaan myös niitä yhdistyksiä, jotka saivat vuoden 2024 avustushakukierroksella kielteisen päätöksen?
- järjestöille suunnattu kysely ei ole tavoittanut Länsi-Uudenmaan alueen yhdistyksiä tarpeeksi.
- Lähellä.fi palveluun liittyminen ei välttämättä tavoita yhdistyksen jäseniä sekä kuntalaisia, joiden haasteena digisyrjäytyminen

Jäsen Båsk kertoi kokeilleensa lähellä.fi -palvelua ruotsinkielisellä käyttöliittymällä ja todenneensa sen kelvottomaksi runsaiden käännösvirheiden ja käyttöliittymässä olevien huonosti ymmärrettävien sanojen vuoksi.

Puheenjohtaja Männikkö esitti, että vanhusneuvoston lausuntoa valmistelua varten perustetaan työryhmä, johon kuuluvat puheenjohtajisto sekä kiinnostuksensa ilmaisseet vanhusneuvoston jäsenet. Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Lausuntoa valmistelevaan työryhmään ilmoittaneet kiinnostuksensa jäsenet Båsk, Perttilä ja Viitanen.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

1. merkitä tiedoksi vuoden 2025 järjestöavustusten tilannekatsauksen,
2. antaa lausuntonsa 5.8.2024 mennessä sekä

3. perustaa lausuntoa valmistelevan työryhmän ja valita työryhmän jäseniksi puheenjohtaja Olli Männikkö, 1. varapuheenjohtaja Mirja Janerus, 2. varapuheenjohtaja Kaj Sjöblom, jäsen Gustav Båsk, varajäsen Kerttu Perttilä ja jäsen Hannu Viitanen.

Selostus

Laki hyvinvointialueesta (611/2021 §) sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021 §7) velvoittavat hyvinvointialuetta yhteistyöhön yleishyödyllisten järjestöjen kanssa, muun muassa tukemaan alueen hyvinvointia ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä. Yleishyödylliset rekisteröidyt järjestöt, yhdistykset sekä säätiöt (jatkossa järjestöt) edistävät toimillaan Länsi-Uudenmaan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä arjen turvallisuutta, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä toimivat hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistehtävässä kumppaneina.

Hyvinvointialue toteuttaa järjestöjen kanssa monipuolista kumppanuutta ja myöntää avustuksia hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan. Hyvinvointialueen järjestöavustukset ovat yksi hyvinvointialueen tavoista tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä, myöntämällä avustuksia tukemaan järjestön yleishyödyllistä toimintaa väestön hyvinvoinnin, terveyden edistämiseksi sekä osallisuuden ja arjen turvallisuuden kehittämiseksi. Tavoitteena toiminnan vaikuttavuus, joka tukee sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen järjestämistehtävää hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden mukaisesti. Järjestöyhteistyötä toteutetaan monipuolisesti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella muun muassa teemaverkostoissa ja tukemalla järjestöneuvottelukunnan käynnistymistä edistäen järjestötoiminnan roolia HYTE-yhteistyössä.

Hyvinvointialueen Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta vastaa hallintosäännön mukaisesti järjestöavustusten myöntämisestä. Hyvinvointialueen laatimat järjestöavustusten myöntämisperiaatteet vuodelle 2024 vahvistettiin Tulevaisuus – ja kehittämislautakunnassa 3.10.2023 §42. Päätöksellä vahvistettiin hyvinvointialueen myöntämien järjestöavustusten yleiset myöntämisen periaatteet, hyvinvointialueella käytössä olevat avustuslajit (kumppanuus- tai yleisavustus) sekä päätettiin päätöksentekoa tukeva suuntaa antava pisteytysjärjestelmän käyttöönotosta, jonka kunnat ja järjestöt lausunnoissaan olivat todenneet toimiviksi. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päätti hyvinvointialueen myöntämisperiaatteiden mukaisesti ensimmäiset avustuksensa 14.12.2023, jolloin yleisavustusta myönnettiin yhteensä 363 150 euroa yhteensä 78 järjestölle sekä kumppanuusavustuksena 2 210 000 miljoonaa euroa yhteensä 23 järjestölle. Kehittämisavustuksia ei määrärahan puutteen vuoksi myönnetty lainkaan vuonna 2024.

Yleiset myöntämisperiaatteet linjaavat millaisten periaatteiden mukaisesti hyvinvointialue myöntää avustuksia. Myöntämisperiaatteet toimivat vähimmäisvaatimuksina, joiden edellytykset tulee täytyä avustusta myönnettäessä. Myöntämiskriteereihin ehdotetaan vuoden 2025 avustusten osalta vain muutamia tarkentavia muutoksia. Selkein muutos on hyvinvointialueen perustehtävää tukeva hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminnan kuvaaminen myöntämisperusteissa, päätetyn alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteiden mukaisesti koko alueen väestö ja sen monimuotoisuus huomioiden. Hyvinvointisuunnitelma vahvistettiin aluevaltuustossa 13.2.2024 ohjamaan alueellista yhteistyötä.

Vuoden 2025 avustuslajeiksi ehdotetaan kolme avustuslajia; yleisavustus, kumppanuusavustus ja kehittämisavustus. Lautakunnalle ehdotetaan määrärahaan tehtäviä allokaatioita, joista se käy lähetekeskustelun ja antaa evästyksiä valmisteluun. Pisteytysjärjestelmässä painotettavat kriteerit ehdotetaan lautakunnalle annettavassa ehdotuksessa pidettävän ennallaan. Pisteytys painottaa hyvinvointialueen laajuudessa tapahtuvaa väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, järjestöjen viestintää ja yhteistyötä painottaen.

Hakuprosessia kehitetään tehostamalla viestintää, järjestämällä alueellisia informaatiotilaisuuksia yhteistyössä kuntien ja halukkaiden järjestöjen kanssa. Sähköistä hakemista kehitetään ja sujuvoitetaan sekä testausta lisätään järjestelmämuutosten toteuduttua. Järjestelmään toteutettu tietosuojaauditointi sekä monipalvelin ympäristön muuttaminen hyvinvointialueen omalle palvelimelle parantavat luotettavuutta. Liitteiden määrä säilytetään ennallaan, jotta hyvinvointialueella on käytettävissä riittävät tiedot päätöksenteon tueksi. Osana vastuullista ja hyvää hallintotapaa lisätään hakemuksen julkisten tietojen määrittäminen pakolliseksi sekä lisätään lupa sähköiseen tiedoksiantoon.

Hyvinvointialue käyttää järjestöavustusten myöntämiseen vuodelle 2025 aluevaltuuston hyväksymän vuodelle 2025 vahvistettavan talousarvion enimmäismäärärahan mukaisesti. Hyvinvointialue käyttää aina harkintaansa myöntäessään järjestöavustuksia ja arvioi omien päätöstenä hyvinvointi- ja terveystaikutuksia.

Vanhusneuvostolta pyydetään lausunto ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2025, alueen väestön hyvinvointia ja terveyttä edistävän järjestötoiminnan tukemiseksi, jonka Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta käsittelee osana avustusten myöntämistä elokuun kokouksessa. Lausunnon antamisessa pyydetään huomioimaan alueellisen iäkkäiden hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet osana järjestöyhteistyön tukemista.

Liitteet

Oheismateriaali

- Luonnos järjestöavustusten pisteytysjärjestelmästä vuodelle 2025
- Luonnos järjestöavustusten myöntämisperiaatteista vuodelle 2025
- Luonnos järjestöavustusten avustuslajeista 2025

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria